

www.DirectieveTherapie.nl

Dank voor uw download

U kunt er natuurlijk uit citeren, graag zelfs, maar dan wel met bronvermelding. U mag dit artikel ook ruimhartig verspreiden mits het niet voor commerciële doeleinden is. In die gevallen pas na onze schriftelijke toestemming.

Opname in bloemlezingen en readers moedigen wij aan, maar wel graag eerst even overleggen.

Alle rechten van de artikelen liggen bij
de Stichting Cognitie en Psychose.

Voor alle vragen:
info@gedachtenuitpluizen.nl

Geheugenstoornissen

H. Aalders & P. Eling (1991). *Geheugenstoornissen, een neuropsychologische inleiding*. Amsterdam, Lisse: Swets & Zeitlinger. 256 p.

Dit boek is bestemd voor diegenen die beroepsmatig of tijdens hun opleiding in contact komen met neuropsychologische problematiek, zoals huisartsen, neurologen, klinisch psychologen en psychiaters. Aan de hand van leerpsychologische, experimenteel-psychologische en neuropsychologische onderzoeksresultaten wordt de lezer geleid door het gebied van de neuropsychologische theorie en praktijk in verband met geheugenstoornissen.

In de eerste helft van het boek beschrijven de auteurs op inzichtelijke wijze hun theoretisch model, de SAM-geheugentheorie. Deze SAM-theorie (Search of Associative Memory) is een systeemgeoriënteerde cognitieve informatieverwerkingstheorie, die zich richt op het verklaren en met elkaar in verband brengen van structuren en processen binnen het geheugen. Met behulp van deze theorie brengen de schrijvers onderzoeksresultaten uit experimentele, waarnemingspsychologie en leerpsychologie in verband met resultaten van experimenten en onderzoek rond geheugenprocessen. Naast de psychologische aspecten wordt, eveneens aan de hand van beschrijvingen van experimenten en onderzoeksresultaten, een overzicht gegeven van de anatomische, fysiologische en biologische aspecten van het functioneren van het geheugen. Ook deze gegevens blijken goed binnen de SAM-theorie te passen. De SAM-theorie voldoet dan ook aan de eisen van een wetenschappelijke theorie: uiteenlopende experimenteel-psychologische, leerpsychologische, neuropsychologische, biologische en fysiologische onderzoeksresultaten vinden met deze theorie een gemeenschappelijke verklaring, en op basis van deze theorie kunnen goede voorspellingen geformuleerd worden over de uitkomsten van nieuwe neuropsychologische onderzoeksexperimenten.

In de tweede helft van het boek wordt de theorie toegepast op de klinische aspecten van geheugenstoornissen. Het amnestisch syndroom wordt besproken aan de hand van het neuropsychologisch onderzoek en geïllustreerd met praktijkvoorbeelden. De cognitieve symptomen die optreden bij verschillende psycho-organische ziektebeelden, zoals de ziekte van Alzheimer, worden eveneens binnen de neuropsychologische theorie geplaatst. Het neuropsychologisch onderzoek met haar uiteenlopende onderzoeks- en testmethodes wordt helder beschreven.

Tot slot wordt ingegaan op aspecten van de behandeling van geheugenstoornissen. De auteurs presenteren een optimistische visie op mogelijkheden en toepassingen van leer- en trainingsprogramma's, die aansluiten op de specifieke aard van neuro-psychologische stoornissen bij bepaalde klinische beelden.

Het is jammer dat de auteurs de stap niet durven zetten om de neuropsychologische gegevens en de SAM-theorie toe te passen op psychiatrische en psychogene stoornissen. Er wordt bijvoorbeeld niet ingegaan op mogelijke verklaringen voor cognitieve en neuropsychologische stoornissen, zoals die bij verschillende psychiatrische ziektebeelden, zoals schizofrenie, worden waargenomen. Aan psychogene amnesie, die na traumatisering kan optreden, wordt slechts een anekdotisch verhaaltje gewijd. Zeker gezien het feit dat de SAM-theorie gebaseerd is op gegevens over gezonde proefpersonen, zou een toepassing op een dergelijk gebied een brug kunnen slaan tussen de nog in veel opzichten van elkaar gescheiden neuropsychologische en klinisch

psychologische/psychiatrische vakgebieden. De auteurs blijven evenwel bij de basiszekerheden van hun eigen vakgebied.

De auteurs hebben hun kennis omtrent waarnemings- en leerprocessen in praktijk gebracht bij de keuze voor een goede lay-out van het boek. Een belangrijke bijdrage aan het leesplezier vormen allerlei in aparte kaders gedrukte aanvullingen die naast de lijn van het betoog voorbeelden of meer diepgaande achtergrondinformatie of historische gegevens bevatten. De lezer kan naar eigen interesse een keuze bepalen. Daarnaast is de kwaliteit van het boek te danken aan de overzichtelijke wijze waarop de actuele wetenschappelijke kennis op het gebied van de neuropsychologie, aan de hand van psychologische experimenten en hun toepassingen, wordt gepresenteerd.

Samenvattend is *Geheugenstoornissen, een neuropsychologische inleiding* een helder en prettig leesbaar boek, dat een goed inzicht en overzicht biedt over de huidige stand van de wetenschappelijke kennis op het terrein van theorie en toepassingen van neuropsychologie en geheugenstoornissen met een aantoonbaar organisch substraat.

REINOUT GRAAFF